

Szczecin, 9 czerwca 2025 r.

dr hab. Marek Tkaczuk, prof. US
Uniwersytet Szczeciński
Wydział Prawa i Administracji
ul. Narutowicza 17a
70-240 Szczecin

RECENZJA

**w postępowaniu w sprawie nadania dr. Konradowi Graczykowi, prof. UŚ
stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne**

I

Pan dr Konrad Graczyk pismem z dnia 2 grudnia 2024r. wniósł o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania Mu stopnia doktora habilitowanego, w dziedzinie nauki społeczne, w dyscyplinie nauki prawne.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2) lit.a ustawy z dnia 20 lipca 2018r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U.2023.742.t.j. – dalej jako: ustawa), w załączniku do wniosku nr 3 i nr 4, jako osiągnięcia naukowe będące kwalifikowaną podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Wnioskodawca wskazał monografię zatytułowaną: *Niemieckie sądy specjalne w Generalnym Gubernatorstwie 1939-1945*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Scholar 2025, ISBN 978-83-68091-24-3 (zał.3 - pkt 4.1; zał.4 - pkt I), a także cykl sześciu powiązanych tematycznie artykułów, opublikowanych w czasopiśmie z listy ministerialnej względnie rozdziale w recenzowanej monografii (zał.3 - pkt 4.3.2; zał.4 - pkt I). Do wniosku został dołączony załącznik nr 4, zawierający wykaz osiągnięć naukowych albo artystycznych, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2) lit.a i lit.b ustawy, wykaz aktywności naukowej albo artystycznej, zestawienie osiągnięć w zakresie współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz dane naukometryczne.

Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach uchwałą nr 206/2025 z dnia 25 lutego 2025r. postanowiła powołać w skład Komisji Habilitacyjnej i powierzyć obowiązki członka komisji – recenzenta, sporządzającego niniejszą recenzję – dr. hab. Marka Tkaczuka, prof. US z Uniwersytetu Szczecińskiego.

Zgodnie z art. 221 ust. 8 ustawy, recenzent ocenia, czy osiągnięcia naukowe osoby ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego odpowiadają wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2) i przygotowuje recenzję. Przepis ten określa wymagania, od których uzależnia się nadanie stopnia doktora habilitowanego osobie, która się o ten stopień ubiega, a mianowicie: posiadanie w dorobku osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej jednej monografii naukowej wydanej przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2) lit.a ustawy lub jeden cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2) lit.b ustawy lub jedno zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne. Obowiązek publikacji nie dotyczy osiągnięć, których przedmiot jest objęty ochroną informacji niejawnych. Odnośnie do wymogów formalnych, dotyczących zasad publikacji monografii i artykułów naukowych, zastosowanie ma także art. 179 ust. 6 pkt 2) ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. *Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U.2018.1669).

II

Materialno-prawnym warunkiem uzyskania stopnia doktora habilitowanego, podlegającym ocenie przez recenzenta, jest uznanie, że przedstawione przez Habilitanta osiągnięcia naukowe, w tym co najmniej jedna monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2) lit.a ustawy, albo w tym co najmniej jeden cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, opublikowanych w czasopismach naukowych lub recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie tych czasopism naukowych lub recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, sporządzonym przez właściwego ministra na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2) lit.b ustawy, stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne.

Pan dr Konrad Graczyk przedstawił wykaz osiągnięć naukowych, który obejmuje 5 opublikowanych monografii naukowych, a także opublikowane 11 rozdziałów w monografiach naukowych, 50 artykułów w czasopismach naukowych, 7 artykułów

recenzyjnych. Wśród ww. osiągnięć jest monografia pt. *Niemieckie sądy specjalne w Generalny Gubernatorstwie 1939-1945*, Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Scholar 2025, wskazana przez Habilitanta, jako mająca wykazać spełnienie przez niego wymogów określonych w art. 219 ust.1 pkt 2) lit.a ustawy, a także 6 artykułów naukowych jako cykl, mający wykazać spełnienie przez Habilitanta wymogów określonych w art. 219 ust.1 pkt 2) lit. b ustawy, a których tytuły brzmią:

- 1) *Convicted Nazi lawyer. The case of Gerhard Pchalek in the Gera District Court in 1960*, „Acta Iuris Stetinensis” 2020, t. 29, nr 1;
- 2) *Skazany nazistowski sędzia. Sprawa Alberta Michela przed Sądem Okręgowym w Krakowie (1948-1949)* [w:] S. Karowicz-Bienias, R. Leśkiewicz, A. Pozorski (red.), *Nazwać zbrodnie po imieniu. Ustalenia Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w sprawie zbrodni z okresu II wojny światowej*, Warszawa: Instytut Pamięci Narodowej 2021;
- 3) *Convicted Nazi Prosecutor. The 1950 Case of Josef Abbott before the Court of Appeals in Gdańsk*, „Pamięć i Sprawiedliwość” 2023, t. 41, nr 1;
- 4) *Sąd Specjalny w Stanisławowie (Sondergericht Stanislaw)' i jego przewodniczący (1941-1944). Pod znakiem eksterminacji*, „Studia nad Totalitaryzmami i Wiekiem XX” 2024, t.7;
- 5) *Dwukrotnie skazany nazistowski prokurator. Sprawy Hellmutha Hollanda przed sądami polskimi (1949-1954)*, „Miscellanea Historico-Iuridica” 2024, t. 23, z. 1;
- 6) *Postwar Convictions of Nazi Judges and Prosecutors for Their Activities in the Occupied Polish Territories (1939-1945)*, „Journal on European History of Law” 2024, t. 15, nr 1.

Wskazany we wniosku dr. Konrada Graczyka cykl sześciu artykułów naukowych, w ocenie recenzenta, zawiera pięć artykułów naukowych, bowiem jedna z publikacji zakwalifikowana do wskazanego cyklu nie jest artykułem - w rozumieniu ustawy oraz §9 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie *ewaluacji jakości działalności naukowej* (Dz.U. 2022.661). Za artykuł naukowy należy bowiem uznać tekst, który jest opublikowany w czasopiśmie naukowym albo w recenzowanych materiałach z międzynarodowej konferencji naukowej. Natomiast praca pt. *Skazany nazistowski sędzia. Sprawa Alberta Michela przed Sądem Okręgowym w Krakowie (1948-1949)* jest rozdziałem monografii naukowej, czyli zgodnie z §10 wskazanego rozporządzenia, jest publikacją o charakterze książki, a nie artykułu naukowego.

Zauważyć przy tym należy, że samo stwierdzenie przez recenzenta, iż jedna z publikacji zakwalifikowana przez Habilitanta jako element cyklu powiązanych tematycznie

artykułów naukowych nie jest częścią tego cyklu, nie stanowiłoby przeszkody do uznania, że pięć pozostałych artykułów w dalszym ciągu tworzy cykl, w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2) lit.b ustawy. Niemożność uznania tych artykułów za cykl wynika jednak z innych przyczyn.

Ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* nie zawiera definicji terminu „cykl”, lecz interpretacja wskazanego wyżej przepisu nakazuje uznać, że „cykl” oznacza publikację w zbliżonych do siebie odstępach czasu artykułów naukowych, których liczba jest niezbędna do wyczerpującego przedstawienia badanego zjawiska. Całość takiego „cyklu”, by mogła zostać uznana za osiągnięcie naukowe w rozumieniu ustawy - zdaniem recenzenta – powinna w swej istocie odpowiadać konstrukcji monografii naukowej. Pogląd taki wyraził również Krzysztof Ślebiak w tekście pt. *Jednotematyczny cykl publikacji jako przesłanka nadania stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych* (Państwo i Prawo, 2013, nr 68 (7), s. 34). Omawiany „cykl” powinien zatem mieć swój tytuł, przedstawiać plan badawczy, wyczerpująco opisywać metodologię prowadzonych prac naukowych, wskazywać uporządkowaną i aktualną dla całego cyklu podstawę źródłową badań, przedstawiać pełny stan badań naukowych w przedmiocie własnego naukowego zainteresowania (obejmujący obok nauk prawnych, także nauki historyczne, polityczne i socjologiczne), wreszcie przedstawiać wnikliwą genezę badanych instytucji prawnych.

Recenzent samodzielnie ocenia, czy w dorobku osiągnięć naukowych Habilitanta jest zawarty cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, opublikowanych w odpowiednich czasopismach naukowych. Recenzent nie jest związany wnioskiem Habilitanta i do jego autonomicznej kompetencji należy uznanie, czy przedstawiony dorobek naukowy spełnia wymogi ustawy.

Jak już wyżej wskazano, w ocenie recenzenta, artykuły naukowe, które Habilitant wskazał we wniosku jako mające tworzyć cykl w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2) lit.b ustawy, nie tworzą takiego cyklu, gdyż nie wypełniają przedstawionych wyżej kryteriów dotyczących cyklu. Artykuły te mają charakter opracowań typu *case study* i przedstawiają postacie niemieckich prawników, pociąganych do odpowiedzialności przez polski i wschodnioniemiecki wymiar sprawiedliwości za ich czyny popełniane w okresie II wojny światowej.

III

Przedstawiony przez dr. Konrada Graczyka dorobek naukowy w zakresie Jego osiągnięć naukowych, na który składa się 75 pozycji, koncentruje się na zagadnieniach prawa karnego i sądownictwa karnego III Rzeszy.

Szczegółowemu badaniu prowadzonemu przez Habilitanta podlegało sądownictwo specjalne w III Rzeszy oraz w Generalnym Gubernatorstwie (GG), zbrodnie sądowe w okresie III Rzeszy i odpowiedzialność karna prawników niemieckich odpowiedzialnych za nie, która była egzekwowana w okresie powojennym. Dorobek Habilitanta obejmuje także ciekawe prace poświęcone m.in. działaniom niemieckiego aparatu sądowego w sprawach, w których pojawiała się kwestia zbrodni dokonanej przez Sowietów w Katyniu; dotyczące spraw górnośląskich czy próby zorganizowania w powojennej Polsce sądownictwa administracyjnego. Habilitantowi nie są obce zainteresowania dotyczące współczesnej dogmatyki prawnej. Prace dotyczące reformy tymczasowego aresztowania, regulaminów cmentarnych w orzecznictwie WSA, rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych są tego przykładem. W szczególności prace poświęcone Katyniowi w orzecznictwie sądów niemieckich stanowią istotny dorobek Habilitanta, gdyż wprowadzają ważny przyczynek do badań nad zbrodnią katyńską. Wysoka wartość dorobku naukowego Habilitanta wynika także z badań nad powojenną odpowiedzialnością karną prawników niemieckich aktywnych zawodowo w okresie III Rzeszy. Ważnym ustaleniem poczynionym przez dr. Konrada Graczyka w tej materii było wykazanie istnienia kolejnego, czwartego modelu odpowiedzialności prawników niemieckich. Obok modelu norymberskiego, zachodnioniemieckiego i wschodnioniemieckiego, opisanego przez Witolda Kuleszę, wykazał Habilitant funkcjonowanie modelu polskiego. Jego istotą było orzekanie na podstawie polskiego dekretu PKWN z dnia 31 sierpnia 1944r. *o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy winnych zabójstw i znęcania się nad ludnością cywilną i jeńcami oraz dla zdrajców Narodu Polskiego* (Dz.U. z 1944, Nr 4, poz. 16). Istotne znaczenie naukowe ma również praca poświęcona konsulentom, żydowskim prawnikom pozbawionym statusu adwokata, mogącym udzielać pomocy prawnej wyłącznie Żydom. Przedstawienie postaci i losów trzech prawników dla Żydów w okręgu Wyższego Sądu Krajowego w Katowicach, na tle ich praktyki prawnej i zasad funkcjonowania w strukturach sądu, zapoczątkowało poważne badania tej instytucji na gruncie nauki prawa w Polsce.

W skład dorobku naukowego dr. Konrada Graczyka wchodzi także 27 wystąpień na konferencjach międzynarodowych i konferencjach krajowych, a także 2 recenzje.

IV

Monografia naukowa zatytułowana *Niemieckie sądy specjalne w Generalnym Gubernatorstwie 1939-1945* jest kwalifikowaną częścią dorobku osiągnięć naukowych

Habilitanta, mających stanowić znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki prawne, bez którego nie można uzyskać stopnia doktora habilitowanego.

Przedmiot badawczy monografii jest wybrany trafnie, gdyż osiągnięte przez Habilitanta wyniki wypełniają lukę w wiedzy dotyczącej struktury organizacyjnej, składu osobowego i praktyki orzeczniczej niemieckiego sądownictwa specjalnego, funkcjonującego na obszarze Generalnego Gubernatorstwa w okresie 1939 - 1945 i jego roli w systemie aparatu terroru na obszarze okupowanej Polski. Ta część systemu niemieckiej okupacji w Polsce nie miała pełnego, wnikliwego opracowania, w szczególności w zakresie praktyki stosowania prawa, opartego przede wszystkim na analizie różnorodnych źródeł archiwalnych. Fundamentalne dla tej problematyki prace Andrzeja Wrzyszcza czy Diemut Majer nie przedstawiały zagadnień zbadanych wnikliwie przez Habilitanta. Należy zatem wyrazić zadowolenie, że Habilitant skorzystał z okazji, by zwieńczyć swoje badania opublikowaniem monografii.

Nie można mieć żadnych uwag do tytułu monografii. Ramy przedmiotowe, terytorialne i chronologiczne oznaczone w tytule wyraźnie zakreślają pole badawcze i są właściwie uzasadnione. Wyjścia poza zakreślone w tytule ramy, związane z genezą sądownictwa specjalnego w nazistowskiej Rzeszy niemieckiej, czy powojennymi losami sędziów sądów specjalnych w GG, są w pełni uzasadnione i konieczne dla klarowności wykładu, dlatego też nie było potrzeby sygnalizowania tych zjawisk w tytule, czy w podtytule monografii. Główne i szczegółowe pytania badawcze zostały sformułowane w sposób przemyślany, umożliwiając przedstawienie wnikliwej i pełnej syntezy niemieckich sądów specjalnych, działających w latach II wojny światowej na części okupowanego terytorium pokonanego państwa polskiego, zorganizowanego w strukturę o nazwie Generalne Gubernatorstwo. Przyjęta konstrukcja pracy pozwoliła na realizację podjętego zadania badawczego. Monografia składa się z pięciu merytorycznych rozdziałów. W pierwszym przedstawiono m.in. genezę niemieckiego sądownictwa specjalnego, podstawy prawne zorganizowania GG i funkcjonującego na jego obszarze sądownictwa, w tym niemieckich sądów specjalnych, a także proces ich formowania, ustrój, właściwość rzeczową i miejscową oraz tok postępowania. W rozdziale drugim scharakteryzowano kadrę sądów specjalnych GG; sędziów, prokuratorów i urzędników. Rozdział trzeci obejmuje zagadnienia związane z orzecznictwem sądów specjalnych GG w sferze spraw politycznych, gospodarczych i kryminalnych. Rozdział czwarty przedstawia statystykę orzecznictwa sądów specjalnych GG. Rozdział piąty traktuje o ewakuacji sądów specjalnych GG, losach sędziów tych sądów, ich

powojennej odpowiedzialności oraz stosunku powojennych władz niemieckich i polskich do orzecznictwa sądów specjalnych GG.

Całość rozważań naukowych oparta została na bardzo solidnej bazie źródłowej. Podstawą źródłową pracy są źródła archiwalne, akty prawne (polskie, niemieckie, GG), ówczesna prasa i inne piśmiennictwo. Źródła uzupełnia bogata literatura przedmiotu. W pracy Habilitant wykorzystał zasoby aż 26 archiwów, w tym polskich (m.in. AAN, IPN, AP w Częstochowie, Lublinie, Łodzi, Radomiu, Rzeszowie, Zamościu, AN w Krakowie), niemieckich (Bayreuth, Berlin Lichterfelde, Ludwigsburg), ukraińskich (Lwów) i amerykańskich (United States Holocaust Memorial Museum Archives). Habilitant zbadał m.in. ponad 3800 wyroków, dotyczących ponad 7800 podsądnych, prześledził losy niemal wszystkich sędziów sądów specjalnych GG, przeanalizował całość prawodawstwa dotyczącego tych sądów. Efekty naukowe badań Habilitant osiągnął dzięki umiejętnemu posługiwaniu się różnymi metodami, m.in. historyczno-prawną, dogmatyczno-prawną, komparatystyczną, statystyczną, empiryczną.

Monografia pt. *Niemieckie sądy specjalne w Generalnym Gubernatorstwie 1939-1945*, przedstawiona przez dr. Konrada Graczyka, stanowi znaczący wkład w rozwój nauk prawnych ze względu na:

- 1) ustalenie wszystkich przyczyn utworzenia przez państwo niemieckie systemu sądownictwa specjalnego na terytorium GG;
- 2) scharakteryzowanie organizacji i funkcjonowania całej sieci niemieckich sądów specjalnych w GG, złożonej z 13 sądów działających we wszystkich dystryktach GG, w zakresie podstaw prawnych, ustroju, właściwości, postępowania, obsady kadrowej;
- 3) wykazanie, że sądy specjalne w GG były najważniejszym elementem niemieckiego sądownictwa karnego na obszarze GG;
- 4) dostrzeżenie w istnieniu i działalności sądów specjalnych w GG cech, które świadczyły o ich ścisłym związku z systemem totalitarnego państwa niemieckiego okresu nazistowskiego;
- 5) wykazanie, że sądy specjalne w GG były instrumentem umożliwiającym realizację niemieckiej polityki rasowej i kolonizacyjnej na obszarze okupowanej Polski;
- 6) wykazanie, że funkcjonowanie niemieckiego sądownictwa specjalnego w GG było niezgodne z konwencją haską;
- 7) ustalenie orzeczniczej aktywności niemieckich sądów specjalnych w GG, obejmującej wszystkie kategorie spraw, linie orzecnicze oraz wpływ wyroków tych sądów na realizację niemieckiej polityki terroru w okupowanej Polsce;

- 8) wykazanie, że sądy specjalne GG w swoim orzecznictwie uznawały istnienie monopolu państwa niemieckiego na przemoc wobec Żydów w GG.

Habilitant w monografii udzielił przekonującej odpowiedzi na postawione pytania badawcze. W pierwszej kolejności wskazał przyczyny, które legły u podstaw decyzji władz niemieckich o utworzeniu niemieckich sądów specjalnych w GG. Dzięki tym ustaleniom wyjaśnił, jakimi motywami kierowały się władze niemieckie w działaniach związanych z organizacją sądownictwa specjalnego, w ramach tworzonego systemu bezpieczeństwa na okupowanym terytorium Polski. Habilitant w monografii przyjął trafne stanowisko, że sądy specjalne GG były instrumentem polityki rasowej nazistowskich Niemiec. Słusznie też uznał, że wprowadzenie na obszarze GG obowiązywania niemieckiego prawa karnego materialnego służyło tej polityce i w konsekwencji naruszało prawo międzynarodowe.

Należy w pełni przyjąć stanowisko wyrażone w monografii, że niemieckie sądownictwo specjalne w GG było strukturą powstałą z połączenia elementów sądów specjalnych, sądów obwodowych i sądów krajowych, działających w III Rzeszy. Wykazany w monografii nadzór nad tymi sądami generalnego gubernatora, istotny wpływ czynników ideologicznych, politycznych i policyjnych na orzecznictwo, niejasna procedura, wręcz arbitralna właściwość rzeczowa doprowadziły Habilitanta do trafnej konstatacji, że tak skonstruowana struktura sądowa była tworem totalitarnego państwa.

Ważnym aspektem monografii jest przedstawienie niemal pełnej obsady kadrowej sądów specjalnych w GG. Autor w wyniku żmudnej, acz owocnej kwerendy, ustalił imiona i nazwiska sędziów, ich pochodzenie, wykształcenie, poglądy polityczne, okoliczności objęcia przez nich funkcji, popełnianie deliktów dyscyplinarnych oraz ich losy po zakończeniu wojny. Ustalenia przedstawione w monografii dają pewność, że badana struktura sądów specjalnych w GG oparta była przede wszystkim na członkach NSDAP lub jej organizacjach afiliowanych, a ponadto, że upolitycznieni sędziowie z zasady nie ponieśli odpowiedzialności karnej za uczestnictwo w niemieckim aparacie terroru w GG.

Jednakże najistotniejszym, w ocenie autora recenzji, osiągnięciem naukowym Habilitanta, związanym z badaniem niemieckich sądów specjalnych w GG, jest ustalenie wszystkich kategorii spraw rozpoznawanych przez te sądy, ich zróżnicowania w zależności od okręgu sądowego, scharakteryzowanie wyroków i na tej podstawie wykazanie, że aktywność sądownictwa specjalnego w GG była częścią terroru stosowanego przez Rzeszę Niemiecką w okupowanej Polsce. Trafnie zauważa Habilitant, że niemieckie sądy specjalne w GG nie były najistotniejszym elementem polityki terroru, tak jak np. policyjne sądy doraźne. Jednak przedstawiając i charakteryzując aspekty prawne węzłowych problemów orzecznictwa

sądów specjalnych wykazał Habilitant ich ewolucję ku „systemowi policyjnemu”, w szczególności w związku ze sprawami Żydów oskarżanych o nielegalne opuszczenia getta. Mając to na względzie, w recenzowanej monografii autor słusznie postuluje, aby uznać działalność sądów specjalnych GG za czynny udział w Holokauście. Istotne jest także dostrzeżenie przez Habilitanta, że sądy specjalne GG w sprawach o morderstwa (zabójstwa) Żydów przez ukrywających ich Polaków skazywały sprawców tych czynów. Wykazano w ten sposób, że aparat niemiecki nie tolerował tego typu samowolnych działań Polaków oraz to, że monopol na przemoc wobec Żydów miało państwo niemieckie.

Należy też wskazać, że od strony językowej, redakcyjnej i warsztatowej monografia Habilitanta stoi na bardzo wysokim poziomie. Tekst książki istotnie wzbogacają aneksy, tabela, wykresy, fotografie i indeksy.

Podsumowując; recenzowana monografia autorstwa dr. Konrada Graczyka jest ważną pozycją w polskiej literaturze historyczno-prawnej.

V

Odnosnie do pozostałych warunków koniecznych dla uzyskania stopnia doktora habilitowanego, związanych z posiadaniem stopnia doktora oraz wykazania się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż w jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej na potrzeby dalszego etapu postępowania habilitacyjnego stwierdzić należy, że Habilitant spełnia wszystkie warunki, określone w art. 219 ust. 1 pkt 1) i pkt 3) ustawy.

Na podstawie uchwały Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 września 2019 r. dr Konrad Graczyk uzyskał stopień naukowy doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauk prawnych.

Dr Konrad Graczyk wykazał istotną aktywność naukową, realizowaną na uczelniach oraz w instytucjach naukowych krajowych i zagranicznych. Habilitant współpracował m.in. z Uniwersytetem Humboldta w Berlinie, Tajnym Archiwum Państwowym Fundacji Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego w Berlinie-Dahlem, prowadził badania w Archiwach Federalnych w Berlinie-Lichterfelde, w Bayreuth i w Ludwigsburgu. Jest także zatrudniony w Biurze Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Aktywność naukowa Habilitanta w związku z tymi ośrodkami naukowymi obejmuje publikacje naukowe i prezentacje referatów. Wykazana aktywność naukowa realizowana była w zakresie naukowych zainteresowań Habilitanta i niewątpliwie w zupełności wypełnia wymagania ustawy, regulowane w jej art. 219 ust.1 pkt 3).

Dodatkowo należy wskazać, iż dr Konrad Graczyk wykazuje się wysokiego stopnia osiągnięciami dydaktycznymi, organizacyjnymi i popularyzującymi naukę. W jego dorobku znajdują się liczne wykłady na zagranicznych uczelniach, wystąpienia na krajowych i zagranicznych konferencjach, artykuły w prasie popularnonaukowej, np. w „W Sieci Historii”, czy przygotowywanie materiału filmowego poświęconego „Prawnym skutkom napaści Niemiec na Polskę w 1939 roku”. Habilitant prezentował swój dorobek na wykładach organizowanych w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. W.Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego, w Panteonie Górnos Śląskim w Katowicach, w Akademii Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie, w Instytucie Pileckiego w Berlinie, na Uniwersytecie w Marburgu. W związku z pracą Habilitanta w Instytucie Pamięci Narodowej ma on istotne osiągnięcia w sferze organizacyjnej, praktyki prawa i upowszechniania wiedzy; brał udział w przygotowywaniu wydawnictw i periodyków IPN, organizacji konferencji naukowych i popularnonaukowych Instytutu oraz pełnił obowiązki biegłego z ramienia IPN w postępowaniach sądowych i administracyjnych.

Aktywność naukowa dr. Konrada Graczyka była nagradzana, m.in. Nagrodą Indywidualną Rektora Uniwersytetu Śląskiego (2020, 2022), Stypendium Ministra Nauki i Edukacji dla wybitnych młodych naukowców (2022-2025), uznaniem za laureata programu „Start” Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

VI

Osiągnięcia naukowe Pana dr. Konrada Graczyka uznaję za bardzo wysokie, oceniam pozytywnie oraz stwierdzam, że odpowiadają one wymaganiom określonym w art. 219 ust. 1 pkt 2) ustawy.

Pan dr Konrad Graczyk posiada w swoim dorobku osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej, jaką są nauki prawne, w tym jedną monografię naukową, wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie, sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy. Pan doktor spełnia pozostałe wymagania, określone przepisami art. 219 ust. 1 pkt 1) i pkt 3) ustawy, dotyczące posiadania stopnia doktora i wykazania się istotną aktywnością naukową lub artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji, naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

dr hab. Marek Tkaczuk, prof. US